

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2004 rd

Statsrådets utredning med anledning av regeringens ställningstagande till kommissionens meddelande 10.2.2004 om budgetramarna

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 18 februari 2004 statsrådets utredning med anledning av regeringens ställningstagande till kommissionens meddelande 10.2.2004 om budgetramarna (E 4/2004 rd) till förvaltningsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetråd Rauno Lämsä, finansministeriet
- regionutvecklingsdirektör Mårten Johansson, inrikesministeriet
- enhetschef Keijo Sahrman, Finlands Kommunförbund.

STATSRÅDETS UTREDNING

Förslagens huvudsakliga innehåll

Europeiska kommissionen lämnade den 10 februari 2004 ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om de politiska utmaningarna och budgetmedlen i ett utvidgat EU 2007—2013 (meddelande om budgetramarna).

I meddelandet ingår kommissionens förslag till prioriteringar för den nya budgetperioden 2007—2013 och en översikt över de årliga budgetramarna enligt huvudtitel till 2004 års priser. Nu föreslår kommissionen en sjuårsperiod i stället för normala fem år för att utbetalningen av jordbruksstöd (EU-25) och genomförandet av de nuvarande strukturfondsprogrammen ska kunna vägas in.

För den utvidgade unionens budgetplan anges tre prioriteringar. Utgångspunkten för "hållbar utveckling" är att agendan från Europeiska råden i Lissabon och i Göteborg ska genomför-

as. I "hållbar utveckling" ingår konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning, ökad sammanhållning för tillväxt och sysselsättning och långsiktigt utnyttjande och bevarande av naturresurser. "EU-medborgarskap" omfattar området med frihet, säkerhet och rättvisa, tillgång till grundläggande varor och tjänster samt att främja europeisk kultur och mångfald. "EU som global partner" omfattar först och främst EU och grannskapspolitiken och program för yttre förbindelser.

I den nya budgetplanen för 2007—2013 har budgetanslagen indelats i fem huvudtitlar. För jämförelsens skull anges utgifterna 2006 enligt de nya huvudtitelrubrikerna. De totala åtagandebemyndigandena 2007 är 133 560 miljoner euro mot 158 450 miljoner euro 2013 (120 688 miljoner euro 2006). Till exempel under huvudtiteln Hållbar tillväxt reserveras 12 105 miljoner euro 2007 för konkurrenskraftspolitiken mot 25 825

miljoner euro 2013 (8 791 miljoner euro 2006) och för sammahållningspolitiken 47 570 miljoner euro 2007 mot 50 960 miljoner euro 2013 (38 791 miljoner euro 2006). De totala betalningsbemyndigandena i hela budgeten är 124 600 miljoner euro 2007 mot 143 100 miljoner euro 2013 (114 740 miljoner euro 2006).

Regeringens ståndpunkt

I statsrådets utredning ingår regeringens ställningstagande som antagits i EU-ministerutskottet den 11 februari 2004. Den nya budgetplanens olika områden tas upp i ställningstagandet.

Regeringen anser att den nya budgetplanen ska stödja unionens politiska målsättning. Den ska stödja den allmänna ambitionen att bibehålla en sammanhållen union och bygga på lösningar som tillfredsställer alla medlemsstater. Enligt regeringen är det viktigt att följa en disciplinerad budgetpolitik både i medlemsstaterna och i unionen. Det ligger i unionens intresse att de nya medlemsstaterna snarast integreras, men det bör också gå att fortsatt stödja de svagaste områdena i de nuvarande medlemsstaterna.

Kommissionens förslag tas till praktisk utgångspunkt för förhandlingarna. För att EU ska uppnå konkurrenskraftsmålet för 2010 måste unionens tillväxtpotential utnyttjas genom att sysselsättningen och produktiviteten höjs och genom omstruktureringar. Av EU-budgetmedlen bör en allt större del inriktas på mål som är viktiga för unionens framtid. Finland stöder särskilt kommissionens analys av konkurrenskraften och Lissabonstrategin.

Finland anser att den regionala sammanhållningspolitiken och insatserna för bättre konkurrenskraft bör utgöra hörnstenar för innehållet och resurserna i den nya budgetplanen 2007—2013. För en tillväxtframdrivande ekonomisk politik behövs det enligt Finlands mening en tydligare och ansvarsfullare strategi. I detta syfte bör Lissabonstrategin ses över och informationssamhällets möjligheter nyttjas fullt ut genom förlängning av programmet eEurope. Sysselsättningsstrategin bör ges en viktigare roll i genomförandet av Lissabonmålen.

Bland kommissionens förslag till anslag för tillväxt och konkurrenskraft vill Finland lyfta fram ökade resurser för forskning och innovationer. Medlen kan gärna utökas om det tillför medlemsstaternas aktiviteter ett mervärde. I det sammanhanget gäller det emellertid att ta hänsyn till bl.a. prioriteringarna, strukturerna och metoderna visavi det kommande ramprogrammet för forskning. Forskningsanslagen bör också i fortsättningen främja europeisk spetsforskning och bereda väg för en kunskapsbaserad utveckling av ett konkurrenskraftigt samhälle och näringsliv.

Regional- och strukturpolitiska lösningar bör ta fasta på en balanserad, innovativ strukturpolitisk finansiering som tillfredsställer både de nya och de gamla medlemsstaterna. Omläggningen av strukturpolitiken bör kopplas till genomförandet av Lissabonstrategin. Bidragen till sysselsättnings- och kunskapsmålen måste åtminstone proportionellt sett bibehållas på nuvarande nivå.

Finland har fortsatt som mål att våra nordliga och östliga områden ska omfattas av den högsta kategorin för regionalt stöd under den kommande budgetperioden. Den finansiella situationen i dessa områden och deras strukturellt svagare utgångsläge jämfört med andra områden erkändes redan i Finlands anslutningsfördrag. För Finland är det en nyckelfråga att denna ställning fortsatt erkänns.

Landsbygdsutvecklingen får inte särskild stor plats i kommissionens meddelande. Finland ställer sig bakom kommissionens förslag om samlad finansiering för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Beslut om anslagen för den gemensamma jordbrukspolitiken fattades i oktober 2002 och juni 2003. Jordbrukspolitiken måste stödjas genom en aktiv politik för landsbygdsutveckling i hela unionen. Flerbranschföretag och uppkomsten av nya arbetstillfällen på landsbygden måste backas upp effektivare genom gemensamma unionsåtgärder. För det måste anslagen för landsbygdsutvecklingsåtgärder höjas mer än kommissionen föreslår, med omkring 20 procent mot nuvarande nivå (1b).

Kommissionens förslag till hur yttre förbindelser ska finansieras och tydliggöras tjänar som

diskussionsunderlag. Programmen för yttre förbindelser bör finansieras utifrån en säker reell anslagstillväxt, bl.a. i anslag för civil krishantering.

Ett grannskapsinstrument för gränsöverskridande och regionalt samarbete spelar en väsentlig roll för utvecklingen av EU:s närområdespolitik. Det förutsätter att finansieringen i allt högre grad riktas enligt denna prioritering. Finland utgår från att finansieringen av handlingsprogrammet för den nordliga dimensionen bör garanteras bl.a. genom lämpliga finansiella instrument för yttre förbindelser.

Budgetplanen bör ge rättsliga och inrikes frågor större vikt i budgetplanen. Finland tillstyrker kommissionens förslag om en särskild utgiftspost för dem.

Utifrån dessa sektorpolitiska beräkningar anser Finland att EU:s budgetplan (åtaganden) under den kommande perioden bör ligga kring

högst 1,1 procent av bni i EU. Denna samlade beräkning ska säkerställa att extra resurser kan anvisas för de politiska prioriteringar som är viktiga för Finland och får störst effekt i EU. Denna ståndpunkt kommer att preciseras när kommissionen lägger fram sina lagstiftningsförslag sommaren 2004.

Resultatansvar och öppenhet är honnörssord i hela EU-finansieringen. Förfaranden för redovisningsskyldighet bör utvecklas. Det måste skäras i programmen och förvaltnings- och beslutsprocesserna måste strömlinjeformas. Det finansiella systemet i EU måste förenklas betydligt. Finland ställer sig entydigt negativt till kommissionens förslag till s.k. korrigeringskoefficient.

Finland tillstyrker inte en EU-skatt. EU:s nya budgetplan och reformen av det finansiella systemet bör i stället utformas som en helhet som tillfredsställer alla medlemsstater och som klart utstakar tiden efter 2013.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet har behandlat meddelandet om budgetplanen närmast ur en region- och strukturpolitisk synvinkel. Utskottet har kommit med närmare uttalanden om de region- och strukturpolitiska förslagen för 2007—2013 i samband med behandlingen av kommissionens tredje sammanhållningsrapport (FvUU 3/2004 rd — E 13/2004 rd).

Unionens utvidgning och omvärlds- och samhällsutvecklingen ställer unionen inför stora utmaningar. Utskottet omfattar regeringens riktlinjer i den mån ställningstagandet tangerar dess behörighetsområde. Det ligger i hela unionens intresse att de nya medlemsstaternas integreras snarast. Samtidigt måste det vara fortsatt möjligt att stödja de svagast utvecklade områdena också i de nuvarande medlemsstaterna.

Utskottet hänvisar till statsrådets utredning och tillstyrker kraftfulla åtgärder för att främja sammanhållning, konkurrenskraft och sysselsättning. Men samtidigt vill utskottet lyfta fram

forskning, teknologi och kunskap som livsviktiga tillväxt- och konkurrensfaktorer.

Finansieringen av region- och strukturpolitiken är en central fråga. Utskottet understryker att Finland måste se till att det finns tillgång till adekvat EU-finansiering för att EU-programmen ska kunna genomföras effektivt.

För utskottet är det en nyckelfråga att våra nordliga och östliga områden fortsatt omfattas av det högsta regionala stödet och det ger allt sitt stöd åt Finlands ansträngningar att ta fram hållbara lösningar.

Det gränsöverskridande samarbetet och det tilltänkta nya grannskapsinstrumentet bör utgöra en helhet som kan underlätta samarbetet över nationsgränserna och bidra till handlingsprogrammet för den nordliga dimensionen. Dagens information tyder på att det vore en lämplig lösning att samla finansieringen på ett enda ställe.

Utskottet omfattar regeringens syn att landsbygdsutvecklingsfrågor blivit styvmoderligt behandlade i budgetmeddelandet. Det är absolut centralt att trygga landsbygdsutvecklingsåtgär-

derna och de bör fortsatt prioriteras enligt regeringens riktlinjer.

Utskottet tillstyrker en förenkling av EU:s finansiella system och förvaltnings- och beslutsprocesser och en förstärkning av närhetsprincipen.

Utskottet ser positivt på att rättsliga och inrikes ärenden föreslås ha en särskild utgiftsrubrik.

Utskottet kommer i förekommande fall med noggrannare uttalanden så fort kommissionen

preciserat sina förslag och lämnat sina förslag till förordningar om den region- och strukturpolitiska reformen.

Utlåtande

Förvaltningsutskottet meddelar

att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt i saken.

Helsingfors den 16 mars 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
vordf. Veijo Puhjo /vänst
medl. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Nils-Anders Granvik /sv
Lasse Hautala /cent
Rakel Hiltunen /sd
Hannu Hoskonen /cent

Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd
Juha Rehula /cent
Satu Taiveaho /sd
Ahti Vielma /saml
Tuula Väättäinen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.